

ارتباط احساس مثبت به همسر با معنای زندگی افراد متاهل استان البرز در دوران کرونا

علی اکبر صلاحی^۱، سارا حنیفه^۲

^۱مدرس و مشاور دانشگاه، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد یادگار امام خمینی (ره)-شهر ری
^۲دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه دانش البرز، ایبک

نام نویسنده مسئول:

سارا حنیفه

چکیده:

هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه احساس مثبت به همسر با معنای زندگی در افراد متاهل استان البرز در دوران کرونا با روش کمی و از نوع همبستگی بود. جامعه پژوهش شامل زنان و مردان متاهل استان البرز در سال ۱۳۹۹ که از این بین تعداد ۱۸۷ نفر (۱۳۱ زن، ۲۸ مرد) به صورت در دسترس انتخاب شد. برای جمع آوری داده‌ها از روش غیر تصادفی و از نوع در دسترس استفاده شد که به دلیل بیماری کرونا پرسشنامه در سایت پرسال بارگذاری به صورت لینک در اختیار آزمودنی‌ها قرار داده شد. ابزار پژوهش شامل پرسشنامه‌های احساس مثبت به همسر و معنای زندگی بود. داده‌های پژوهش از طریق آزمون آماری همبستگی پیرسون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. با توجه به نمرات sig که برابر ۰/۰۰۰ بود و این عدد از ۰/۰۰۱ کوچک‌تر می باشد؛ لذا فرض صفر رد و خلاف تایید می گردد و به احتمال ۹۹٪ بین احساس مثبت به همسر با معنای زندگی رابطه معنادار وجود دارد.

کلمات کلیدی: احساس مثبت به همسر، معنای زندگی، کرونا

مقدمه

معنای زندگی^۱، یکی از مباحث مهم فلسفی است که از دیرباز تحت عنوان «هدف زندگی» مطرح بوده است. اینکه معنای زندگی چیست، و چرا ما آفریده شدیم، و اینکه چرا باید این همه رنج را در زندگی تحمل نماییم، از پرسش‌های اساسی و همیشگی انسان است (علیزمانی، ۱۳۸۷).

در بحث از معنای زندگی به بحث درباره ماهیت خود زندگی پرداخته می‌شود. نه بازگویی حوادث و رخدادهایی که در آن اتفاق می‌افتد و یا آن را می‌سازد. «پرسش معنای زندگی چیست؟ در واقع پرسشی درباره رفتار انسان است. در واقع این پرسش معادل این است: ما باید به دنبال چه چیزی باشیم؟ یا اهدافی که واقعا ارزشمند باشند وجود دارند؟ معنای زندگی از مسائلی است که امروزه به صورت جدی برای متفکران و اندیشمندان فلسفی مغرب زمین مطرح است. با مروری اجمالی در مسائل حوزه‌های فلسفه، روانشناسی، اخلاق، فلسفه دین و کلام جدید به این نتیجه می‌رسیم که معنای زندگی پر رنگ تراز دیگر مسائل در شاخه‌های یاد شده از دانش، مطرح است. در جهان معاصر پدیده‌های گوناگونی چون اضطراب^۲، افسردگی^۳، یأس و نومیدی، پوچی و... در ارتباط مستقیم با مسئله معنای زندگی است. رواج روزافزون اموری مانند خودکشی، سست شدن پیوندهای خانوادگی، طلاق، افزایش اعتیاد به مواد مخدر و توهم‌زا همگی ناشی از نحوه نگرش خاص انسانها به مسئله معنای زندگی است. واکاوی واژگانی معنای زندگی ما را به این امر رهنمون می‌سازد که مراد از معنای زندگی برای موجود آگاه و دارای اختیار و آزادی یعنی انسان مطرح است. پاسخ به چیرستی معنای زندگی به گونه‌ای سهل و ممتنع است. هر کسی با نگرش خاص حاکم بر فضای ذهنی خود متفاوت از دیگری به این امر می‌اندیشد (رجبی، ۱۳۸۷).

مقصود از «معنای زندگی» در این مقاله فرآیندی آگاهانه و مختارانه است که با مرگ به پایان می‌رسد و «کل زندگی» به عنوان یک واحد به هم پیوسته مورد نظر است. در پرداختن به زندگی ما نمی‌توانیم صرفاً به سطوح ابتدایی و لایه‌های اولیه زندگی اکتفا کرده و در «زندگی هر روزی»، تکراری و معطوف به برآوردن غرایز^۴ متوقف شویم. طلب معنا مستلزم نوعی فراتر رفتن از این مرحله است. در تحلیل مقصود از «معنا» در عبارت «معنای زندگی» نیز معنا به یکی از دو صورت قابل تفسیر است: ۱. «معنا به معنای هدف زندگی» که در این صورت معنای زندگی به معنای هدف زندگی خواهد بود. ۲. «معنا به معنای ارزش» که در این صورت معنای زندگی به معنای ارزش زندگی خواهد بود. ما برآنیم که اگر هدف زندگی (غایت محتوای زندگی) هدفی در خور و دارای ارزش ذاتی کافی باشد، به همه حلقه‌های معطوف به آن هدف ارزش بخشیده و آن‌ها را معنادار می‌سازد (علیزمانی، ۱۳۸۷).

احساس مثبت به همسر شامل عواطف و هیجانات مثبت شخصی همچون لذت، شمع، خرسندی و غرور از وجود همسر است که در جنبه‌هایی مانند دوستی در روابط زناشویی^۵، تفاهم^۶، صداقت^۷، اعتماد^۸، خوشایندی^۹، لذت جنسی^{۱۰} نمایانگر است که می‌تواند موجب تحکیم روابط بین زوجین شود و صمیمیت و رضایتمندی زناشویی را به دنبال داشته باشد. این احساس مثبت به نزدیکی، عشق، توجه و تعهد زوجین منجر می‌شود که با خوشبختی همراه است. خانواده، یکی از نهادهای مهم در جوامع به خصوص در جامعه ایران محسوب می‌شود که اگر از عملکرد مناسبی برخوردار باشد، اعضای خانواده نیز از سلامت و بهزیستی برخوردار خواهند بود. نهاد خانواده به زیرمجموعه‌هایی تقسیم می‌شود که اصلی‌ترین آن، نظام زناشویی است که نقطه وصل آن، پیمان ازدواج است (هما آبادی، علی بابایی، خالقی پور، ۱۳۹۸).

ابراز احساسات مثبت در برابر همسر یکی از مولفه‌های سازش یافتگی زناشویی است و مربوط به این است که هر چند وقت یکبار همسر ها با یکدیگر ابراز عشق و علاقه می‌کنند. یکی از ویژگی‌های برجسته زندگی متعادل، سرمایه‌گذاری انسانی یا داد و ستد عاطفی میانه زوجین است. در هیچ مرحله‌ای از مراحل زندگی نمی‌توان احساس بی‌نیاز از عواطف کرد. تبادل عاطفی به همان اندازه که برای آغاز یک زندگی امری مهم است، برای ادامه آن نیز بسیار اهمیت دارد (خالق‌خواه، قمری کیوی، مرندي، ۱۳۹۴).

خانواده یکی از رکن‌های اصلی جامعه به شمار می‌رود و دستیابی به جامعه سالم آشکارا در گروه سلامت خانواده است و تحقق خانواده سالم به برخورداری افراد آن از سلامت روانی و عاطفی و داشتن عواطف مثبت به یکدیگر بستگی دارد. یکی از عواملی که بر سلامت و بهزیستی خانواده نقش بسزایی دارد و احساس مثبت به همسر و زندگی زناشویی است و برقراری ارتباط مناسب به همسر بیان کلمات و

^۱The meaning of life

^۲Anxiety

^۳Depression

^۴Instincts

^۵ Marital relation

^۶Understanding

^۷ Honesty

^۸Trust

^۹Pleasure

^{۱۰} sexual pleasure

جملات در وقت مناسب آن از اصلی ترین عوامل موثر بر شکل گیری عواطف مثبت زوجین، دوام و رضایت از زندگی می شود. احساس مثبت به همسر به وسیله در دسترس بودن و پاسخگو بودن زوجین نسبت به یکدیگر مشخص می شود (وظیفه دان، ۱۳۹۵). پژوهش حاضر از نوع هدف بنیادی است و با توجه به پژوهش‌های انجام شده می‌خواهد با اطلاع رسانی به خانواده ها آنها را به سمت رفتارهایی که باعث افزایش معنای زندگی می‌شود سوق دهد. چرا که معنای زندگی می تواند تاثیر بسزایی در زندگی و رضایت زناشویی داشته باشد و همچنین زوج ها آگاه شوند که میزان استرس و اضطراب آنها در زندگی پیچیده و متغیر امروزی می توانند میزان رضایت آنها از زندگی زناشویی شان را دستخوش تغییر کند و هر چه احساس مثبت نسبت به همسر بیشتر باشد زوجین در درک معنای زندگی بیشتر تلاش خواهند کرد و بالعکس و می توان با راهکارهای ارائه شده هر کدام از متغیرها را تغییر داد و بدین ترتیب میزان احساس مثبت نسبت به همسر و میزان معنای زندگی را افزایش داد (نگارنده).

ویکتور فرانکل کتاب انسان در جستجوی معنا، طبق دیدگاه ایشان ذهن انسان به طور ناخودآگاه دست به تولید معنا بر اساس تجارب، دانش، تفکرات خویش می زند معنای زندگی هر شخصی بر مبنای جهان بینی و نگاه وی نسبت به رخدادهای طبیعی و اتفاقات اجتماعی تعیین می گردد. مارتین سلیگمن^۲ زندگی حقیرانه، زندگی است که به چیزی بالاتر از خودش وصل باشد، معنای زندگی از خود شخص و زندگی بالاتر است. ۳ معنای مهم زندگی از دیدگاه سلیگمن خدا، وطن، خانواده. از دیدگاه سلیگمن برای رسیدن به شادی می توان از یکی از این سه مسیر عبور کرد: ۱- به واسطه احساسات ۲- به واسطه پیدا کردن ارتباط میان فعالیت‌های درونی و بیرونی ۳- به واسطه معنا کردن زندگی از دیدگاه شخصی. سلیگمن معتقد از با پیمودن هر یک از مسیرهای فوق فرد می تواند یکی از این انواع زندگی را تجربه کند: زندگی مطلوب و خوشایند (لحظه هایی از زندگی تان فکر کنید که احساساتی مثبت و لذت بخش را تجربه کرده‌اید). زندگی متعهدانه (در این نوع زندگی فرد کاملاً به فعالیت‌های زندگی، کاری، روابط و جنبه‌های سرگرم کنندگی زندگی تعهد دارد). زندگی سرشار از معنا و مفهوم (این مسیر به توانایی تجربه کردن، شادی خارج از دایره وجودی فرد اشاره دارد به عنوان مثال مراقبت کردن از دیگران یا کمک کردن به سازمان ها و موسسات خیریه). استگر^۳ (۲۰۰۹) حالتی که فرد زندگی خود را کاملاً درک کند، آن را منطقی بداند یا آن را با معنا بداند که در نتیجه داشتن این دیدگاه نسبت به زندگی این افراد دارای هدف، مأموریت یا مقصود های مهم در زندگی خود خواهند بود. بررسی پژوهش های انجام شده نشان داد که پژوهش های بسیاری به متغیرهای موجود در پژوهش حاضر پرداخته اند به این صورت که هر کدام از آنها یا به بررسی رابطه بین یکی از متغیرهای موجود در پژوهش با متغیرهای دیگر پرداخته اند یا به بررسی رابطه بین این دو متغیر در جامعه آماری دیگر پرداخته اند. در حالی که پژوهش حاضر برای نخستین بار به بررسی رابطه بین این دو متغیر یعنی معنای زندگی و احساس مثبت به همسر در جامعه متاهلان استان البرز می باشد با توجه به آنچه ذکر شد فرضیه اصلی پژوهش عبارت است از این که بین معنای زندگی و احساس مثبت به همسر در افراد متاهل استان البرز رابطه معناداری وجود دارد (دشتی، ۱۳۹۲).

وظیفه دان، (۱۳۹۵) در پژوهشی با موضوع بررسی رابطه احساس مثبت به همسر با سلامت خانواده در کارکنان انتظامی استان خراسان شمالی به این نتیجه رسیدند که افزایش عواطف و احساسات مثبت زوجین به یکدیگر تضمین کننده خانواده‌ای سالم و پایدار است. به طور کلی احساس مثبت به همسر منجر به پایداری، رضایت و سلامت خانواده می گردد.

حیدری، مظاهری، پور اعتماد (۱۳۸۴) طرح پژوهشی با موضوع رابطه باورهای ارتباطی با احساس مثبت نسبت به همسر به این نتیجه رسیدند که باور به تخریب کنندگی مخالفت، در زنان به طور معناداری بیشتر از مردان است.

افلاک سیر، کلن (۱۳۸۸) در پژوهشی با موضوع ادراک معنای زندگی و رابطه آن با سلامت روان و دینداری در بین گروهی از دانشجویان و معلمان ایرانی به این نتیجه رسیدند که مطالعه حاکی از تغییر منابع از فعالیت هایی با محدودیت خود به منابع و فعالیت های تعالی بخش، نوع دوستانه و جمع گرایانه با افزایش سن است.

باقری، (۱۳۸۸) پژوهشی با موضوع وجود خدا و معنا داری زندگی به این نتیجه رسید ش که راهکار هایی هم چون تجربه گرایی و ایمان گرایی نه تنها در اثبات وجود خدا و توجیه او به کار می آیند بلکه در میان عامه مردم نیز از مقبولیت بیشتری برخوردار و دربارگرداندن معنا به زندگی آنها نیز نقش پررنگ تری دارند.

یان پان، کیونگ ونگ، جوهرت^۴ و همکاران (۲۰۰۸) در پژوهشی با موضوع معنای زندگی به عنوان یک عامل محافظتی عاطفه مثبت در فرهنگ پذیری چهارچوب انعطاف پذیری و مقایسه میان فرهنگی به این نتیجه رسیدند که معنای زندگی دارای ۱) سهم مثبت برای پیش بینی تاثیر مثبت در فرهنگ پذیری و سترس تاثیر منفی بر تاثیر مثبت در هر دو نمونه داشت. ۲) تعامل اجتماعی اثر پیش بینی منفی قابل توجهی

^۱Victor Frankel

^۲Martin Seligman

^۳Steger

^۴Yan Pan, Daniel Fu Keung Wong, Lynette Joubert, Cecilia Lai Wan Chan

بر تأثیر مثبت در هر دو نمونه داشت. (۳) معنای زندگی برای واسطه داشتن رابطه پیدا شد استرس فرهنگی و تأثیر مثبت هر دو نمونه نظری و عملی پیامدهای مطالعه مورد بحث قرار گرفته است.

فیدو، برناردو، اس یونگ^۱ (۲۰۱۵) در پژوهشی با موضوع منشأ امید و رضایت از زندگی نقش واسطه ای از عزت نفس شخصی و عزت نفس رابطه ای مطابق نتیجه این پژوهش هم عزت نفس شخصی و هم عزت نفس رابطه ای تا حدودی واسطه تأثیرات امید درونی روی رضایتمندی از زندگی است به علاوه عزت نفس رابطه ای واسطه تأثیر منشأ خانوادگی امید که منبعی خارجی محسوب می شود بر رضایت از زندگی دارد و جالب است که عزت نفس شخصی بر رابطه بین رضایت از زندگی و منشأ آمیدی که وابسته به همسالان است نوعی منشأ خارجی امید محسوب می شود تأثیری سرکوبگرانه داشته است.

این پژوهش به بررسی این مسئله می پردازد که آیا بین احساس مثبت به همسر و معنای زندگی در افراد متاهل استان البرز در دوران کرونا رابطه وجود دارد یا خیر؟

روش

روش پژوهش حاضر کمی از نوع همبستگی بود و جامعه مورد مطالعه پژوهش حاضر شامل زنان و مردان متاهل استان البرز در سال ۱۳۹۹ بود که نمونه ای به حجم ۱۸۷ نفر انتخاب شده که از این تعداد ۱۳۱ زن ۲۸ مرد می باشد. روش جمع آوری داده ها به دلیل شروع بیماری کرونا به صورت غیر تصادفی و از نوع در دسترس بود که برای این کار پرسشنامه در سایت پر سال بارگذاری و به صورت لینک در اختیار آزمودنی ها قرار داده شد و پس از تکمیل اطلاعات از روی سایت برای آنالیز برداشته شد ابزار پژوهش شامل پرسشنامه های معنای زندگی و پرسشنامه احساس مثبت به همسر بود (QFP).

نسبت به همسر خود است که در سال ۱۹۷۵ در کلینک زوج درمانی دانشگاه ایالتی نیویورک ساخته شد. پایایی آن از طریق آزمون مجدد بافاصله ۱ تا ۳ هفته ۰/۹۳، ضریب همبستگی این پرسشنامه با سازگاری زناشویی ۰/۷ با $P < ۰/۰۰۱$ گزارش شد (توکونیز و الیری ۱۹۸۱). پرسشنامه احساسهای مثبت در دو بخش تهیه شده است. در بخش اول که شامل ۸ سؤال، سؤالات ۱ تا ۸ است. از آزمودنی خواسته میشود احساس کلی خود نسبت به همسرش را در طول چند ماهه گذشته با اعداد (۱) برای احساس کاملاً منفی تا (۷) برای احساس کاملاً مثبت مشخص کند. برای به دست آوردن نمره کلی پرسشنامه میتوان امتیازات تک تک سؤالات را با همدیگر جمع نمایید. پس از به دست آورده نمره پرسشنامه، میتوان میزان احساسات مثبت را در جامعه آماری خود مشخص کنید. امتیازات بین ۱۷ تا ۴۳ نشان می دهد که میزان احساسات مثبت ضعیف میباشد. امتیازات بین ۴۳ تا ۶۸ نشان میدهد که میزان احساسات مثبت متوسط می باشد. امتیازات بالای ۶۸ نشان میدهد که میزان احساسات مثبت بسیار خوب می باشد. پایایی این مقیاس از طریق آزمون مجدد بافاصله ۱ تا ۳ هفته برابر با ۰/۹۴ گزارش شده است. ثنایی، (۱۳۷۹). همسانی درونی پرسشنامه در ایران برابر با ۰/۸۹ محاسبه شده است. این پرسشنامه با توجه به همبستگی معنادار آن با آزمون سازگاری زناشویی، مقیاس ارتباط ناوارن، پرسشنامه افسردگی بک، از روایی همزمان بسیار خوبی برخوردار است. به علاوه مشخص شد PFQ نسبت به تغییراتی که در طی زناشویی درمانی اتفاق می افتد، حساس است ثنایی، (۱۳۷۹).

پرسشنامه معنای زندگی: توسط استگر، فریزر، اویشی و کالر در سال ۲۰۰۶ جهت ارزیابی وجود معنا و تلاش برای یافتن آن ارائه شده است و اعتبار و پایایی و ساختار عاملی آن در پژوهشهای مختلف با نمونه های متفاوت مورد بررسی قرار گرفته است. پرسشنامه معنا در زندگی که توسط استیگر و همکاران تهیه شده است شامل ده سوال می باشد. البته محققان برای ساخت این ابزار ابتدا ۴۴ سوال تهیه کردند و سپس با استفاده از تحلیل عامل اکتشافی به دو مولفه وجود معنا در زندگی و جستجوی معنا در زندگی با ۱۷ سوال دست یافتند. سپس در یک تحلیل عاملی تاییدی با حذف ۷ سوال به ساختار مناسب دو عاملی با ۱۰ سوال دست یافتند. در این تحلیل برای هر کدام از مقیاس ها ۵ آیتم در نظر گرفته شده است.

قیاس معنی زندگی شامل دو زیر مقیاس است که ۱. وجود معنا در زندگی ۲. جستجو برای یافتن معنا را ارزیابی می کنند. نمره گذاری پرسشنامه براساس طیف لیکرت است و به صورت زیر درجه بندی شده است. خیلی موافقم (۵) موافقم (۴) بی نظر (۳) مخالف (۲) کاملاً مخالف (۱). مجموع نمرات سوالهای (۸-۷-۳-۲-۱۰) (این نمره میزان تلاش فرد برای یافتن معنا در زندگی است). مجموع نمرات سوالهای (۹-۵-۶-۴-۱) با کدگذاری معکوس (این نمره میزان معنای زندگی فرد را مشخص می کنند). روایی: طبق پژوهش های استگر و همکاران (۲۰۰۶) اعتبار این مقیاس برای ارزیابی زندگی ۰/۸۶، برای زیرمقیاس وجود معنا ۰/۸۷ برآورد شده است. در پژوهش مصرآبادی و همکاران (۱۳۹۰). برای روایی سازه از تحلیل عاملی استفاده شد. پایایی: در پژوهش استگر و همکاران (۲۰۰۶) پایایی زیرمقیاس های وجود

معنا و جستجوی معنا به ترتیب ۷۰٪ و ۷۳٪ است. در این پژوهش از دو روش امار توصیفی و امار استنباطی استفاده کرده ایم. در امار توصیفی از شاخصهایی مثل نما، میانه، میانگین، واریانس و نحراف معیار استفاده شده است. برای تحلیل بهتر داده ها از جدول ونمودارها استفاده می شود. در امار استنباطی از روش همبستگی پیرسون استفاده می شود و برای تحلیل داده ها از نرم افزار SPSS ورژن ۲۲ استفاده شده است.

جدول شماره ۱- امار توصیفی

	جنسیت	سن	احساس مثبت به همسر	معنای زندگی
Valid	159	46	187	187
Missing	28	141	0	0
Mean	1.82	37.54	39.1230	39.9893
Std. Error of Mean	.030	1.489	1.36362	.35079
Median	2.00	39.50	33.0000	40.0000
Mode	2	40	22.00	38.00
Std. Deviation	.382	10.097	18.64729	4.79694
Variance	.146	101.943	347.721	23.011
Skewness	-1.717	.180	1.048	-.133
Std. Error of Skewness	.192	.350	.178	.178
Kurtosis	.960	.062	.255	-.640
Std. Error of Kurtosis	.383	.688	.354	.354
Range	1	42	76.00	21.00
Minimum	1	18	18.00	28.00
Maximum	2	60	94.00	49.00
Sum	290	1727	7316.00	7478.00

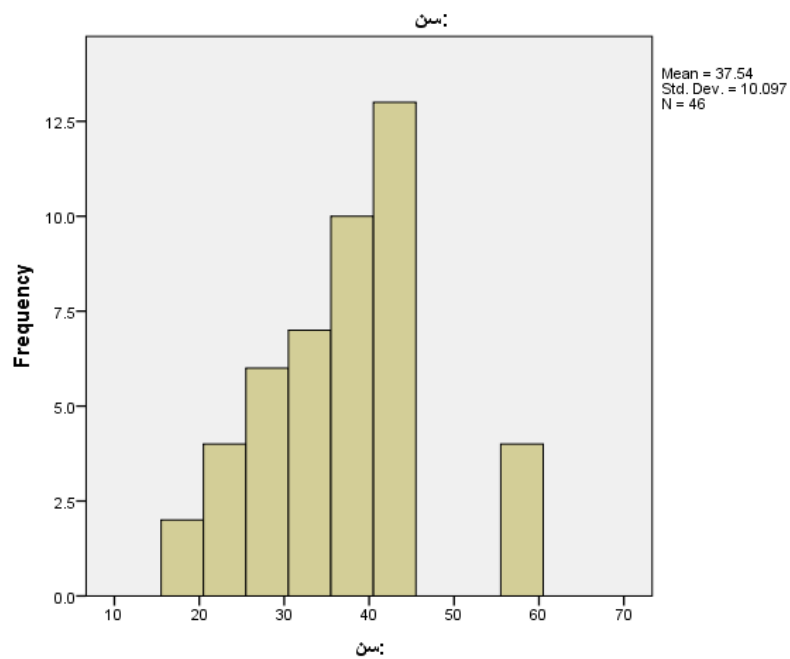
با توجه به جدول شماره ۱ تعداد افراد ۱۸۷ نفر میانگین سنی افراد ۳۷/۵۴ میانگین جنسیت ۱/۸۲ میانگین احساس مثبت به همسر ۳۹/۱۲۳ میانگین معنای زندگی ۳۹/۹۸۹۳ بوده است و توزیع داده ها تقریباً نرمال است.

جدول شماره ۲- جنسیت

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	28	15.0	17.6	17.6
خانم	131	70.1	82.4	100.0
Total	159	85.0	100.0	
Missing	28	15.0		
System				
Total	187	100.0		

با توجه به جدول شماره ۲- ستون اول تعداد فراوانی جنسیت را نشان می دهد که در این پژوهش ۱۳۱ نفر خانم و ۲۸ نفر اقا هستند و ستون دوم نشان دهنده درصد تمام داده هایی است که این مقدار معین را دارند ستون سوم درصد تمام داده های معتبری را ارائه می کند که به این مقدار مربوط می شوند ستون چهارم هم درصد فراوانی تجمعی را برای متغیر جنسیت نشان می دهد.

نمودار شماره ۱_سن

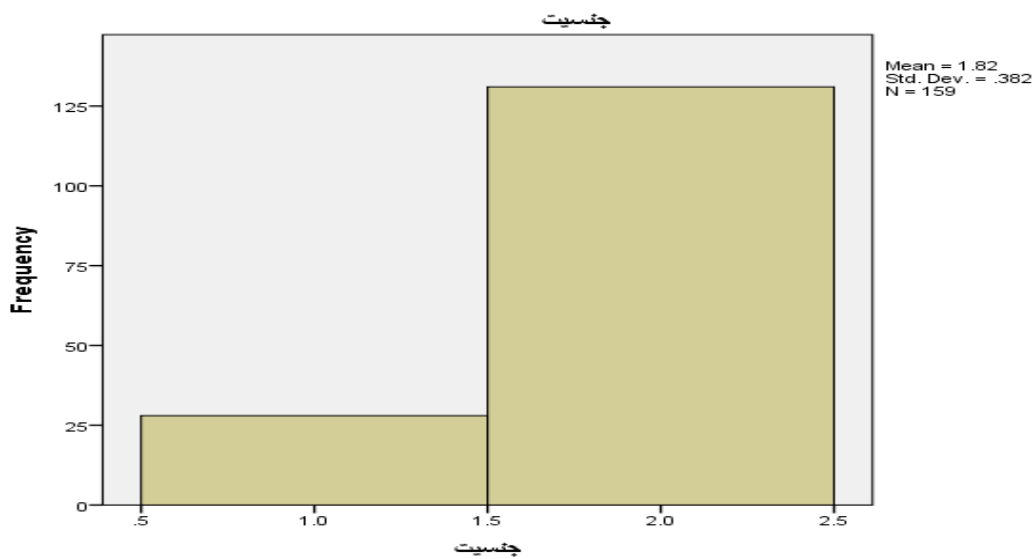

باتوجه به نمودار شماره ۱ که فراوانی رده های سنی افراد را مشخص کرده است می توان بیان کرد که افراد در رده ی سنی ۳۴ تا ۴۵ سال بیشترین تعداد را به خود اختصاص داده بودند که از بین این افراد نیز افراد ۴۰ سال بیشترین است.

جدول شماره ۳- سن

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	18	2	1.1	4.3	4.3
	22	2	1.1	4.3	8.7
	25	2	1.1	4.3	13.0
	26	2	1.1	4.3	17.4
	28	2	1.1	4.3	21.7
	30	2	1.1	4.3	26.1
	31	2	1.1	4.3	30.4
	34	5	2.7	10.9	41.3
	39	4	2.1	8.7	50.0
	40	6	3.2	13.0	63.0
	41	2	1.1	4.3	67.4
	43	4	2.1	8.7	76.1
	44	2	1.1	4.3	80.4
	45	5	2.7	10.9	91.3
	57	2	1.1	4.3	95.7
	60	2	1.1	4.3	100.0
	Total	46	24.6	100.0	
Missing	System	141	75.4		
Total		187	100.0		

نمودار شماره ۲-جنسیت

باتوجه به نمودار شماره ۲ که فراوانی جنسیت افراد را نشان می دهد سمت راست ستون فراوانی زنان و ستون سمت چپ فراوانی مردان را نشان می دهد.

جدول شماره ۴-احساس مثبت به همسر با معنای زندگی

	احساس مثبت به همسر	معنای زندگی
Pearson Correlation	1	-.255**
Sig. (2-tailed)		.000
N	187	187
Pearson Correlation	-.255**	1
Sig. (2-tailed)	.000	
N	187	187

فرضیه اصلی: بین احساس مثبت به همسر با معنای زندگی رابطه وجود دارد. با توجه به جدول شماره ۴ که همبستگی بین احساس مثبت به همسر با معنای زندگی را نشان می دهد نمره Sig برابر با ۰.۰۰۰ است و از الفای ۰/۰۰۱ کوچکتر است پس فرض صفر رد می شود و فرض یک یعنی فرضیه پژوهش قبول می شود و به احتمال ۹۹٪ درصد رابطه معنادار است.

بحث و نتیجه گیری:

در این پژوهش هدف بررسی رابطه احساس مثبت به همسر با معنای زندگی بود در واقع به دنبال این بودیم که ببینیم آیا احساس مثبت به همسر تا چه میزان می تواند بر معنای زندگی زوجین تأثیر بگذارد. با توجه به جدول شماره ۳ همبستگی میان احساس مثبت به همسر و معنای زندگی تأیید شد به عبارت دیگر هر چه میزان احساس مثبت به همسر در افراد بالاتر باشد و معنای زندگی زوجین نیز افزایش می یابد و هر چه معنای زندگی در بین زوجین بیشتر باشد پیش بینی کننده این است که میزان احساس مثبت به همسر در افراد بالاتر است و بالعکس. با توجه به همه گیری کرونا و مشکلات روانشناختی و فشار ناشی از قرنطینه که خانواده ها به خصوص زوجین وارد می شود و سطح احساس مثبت به همسر را در روابط میان فردی کاهش می دهد و با استناد به نتایج پژوهش حاضر می توان نتیجه گرفت ارتقاء احساس مثبت به همسر با استفاده از راهکارهای موثر بر معنای زندگی زوجین تأثیرگذار خواهد بود و هرچه زوجین احساس مثبت بیشتری نسبت به یکدیگر داشته باشند باعث افزایش معنای زندگی در آنان می گردد نتایج پژوهش حاضر با دستاوردهای پژوهش دیگر که در متغیرهای مورد نظر شباهت داشتند و با سایر متغیرها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند مثبت و معنادار شدن تأثیر احساس مثبت به همسر با معنای زندگی زوجین را مورد تأیید قرار داد.

در پژوهشی که انتصار فومنی، رضاپور (۱۳۹۵) با عنوان رابطه میزان استفاده از شبکه های اجتماعی با تعاملات اجتماعی، شخصیت خودشیفته و احساس مثبت به همسر در زنان استفاده کننده از شبکه های اجتماعی در شهر زنجان انجام گرفت نتایج حاکی از این بود که برنامه ریزی جهت استفاده از شبکه های اجتماعی مجازی برای زنان لازم و ضروری است و این برنامه ریزی به سبب اهمیت و جایگاه زنان در نقش های گوناگون و روند رو به رشد جامعه به ویژه روابط زوجی بیش از پیش احساس می شود. این پژوهش با پژوهش حاضر تنها در متغیر احساس مثبت به همسر شباهت دارد به این صورت که در این پژوهش به بررسی رابطه میزان استفاده شبکه های اجتماعی با تعاملات اجتماعی، شخصیت خودشیفته در زنان استفاده کننده از شبکه های اجتماعی پرداخته است و پژوهش حاضر به بررسی رابطه بین احساس مثبت به همسر با معنای زندگی پرداخته شده است به لحاظ آماری این پژوهش در شهر زنجان و با حجم نمونه ۱۲۰ نفر صورت گرفته در حالی که پژوهش حاضر با حجم نمونه ۱۸۷ نفر و در شهر کرج انجام شده است.

در پژوهشی که باقری نیا (۱۳۹۵) با عنوان رابطه خودپنداره و احساس مثبت به همسر با رضایت زناشویی زنان متاهل اداره آموزش و پرورش شهر بجنورد انجام گرفت نتایج حاکی از این بود که خودپنداره و احساس مثبت به همسر بر رضایت زناشویی موثر است. این پژوهش با پژوهش حاضر تنها در احساس مثبت به همسر شباهت دارد به این صورت که این پژوهش به بررسی رابطه خودپنداره و احساس مثبت به همسر با رضایت زناشویی زنان متاهل پرداخته شده و در پژوهش حاضر به بررسی رابطه بین احساس مثبت به همسر با معنای زندگی پرداخته شده است به لحاظ آماری این پژوهش در شهر بجنورد و با حجم نمونه ۳۱۳ نفر صورت گرفته در حالی که پژوهش حاضر با حجم نمونه ۱۸۷ نفر در شهر کرج انجام شده است.

در پژوهشی که گیتی پسند، فرحبخش، اسماعیلی و همکاران (۱۳۹۳) با عنوان بررسی مولفه های معنای زندگی، ازدواج و زندگی مشترک در زوجین رضایتمند زناشویی انجام گرفت. نتایج حاکی از این بود که ضمن معرفی مولفه های معنای زندگی فردی، معنای ازدواج و معنای زندگی مشترک زوجین نشان داد هم خوانی معنایی، همکاری در ساخت معنای مشترک و توانایی مذاکره در زوجین وجود دارد. این پژوهش با پژوهش حاضر تنها در متغیر معنای زندگی شباهت دارد به این صورت که در این پژوهش به بررسی مولفه های معنای زندگی، ازدواج در زندگی مشترک در زوجین رضایتمند زناشویی پرداخته و در پژوهش حاضر به بررسی رابطه بین احساس مثبت به همسر و معنای زندگی پرداخته شده است. به لحاظ آماری این پژوهش در شهر تهران با حجم نمونه ۸ زوج صورت گرفته در حالی که پژوهش حاضر با حجم نمونه ۱۸۷ نفر در شهر کرج انجام شده است.

در پژوهشی که گواهی جهان (۱۳۸۷) با عنوان بررسی رابطه بین داشتن معنا در زندگی و رضایت از زندگی زناشویی انجام گرفت نتایج حاکی از وجود رابطه معناداری بین معنا در زندگی و رضایتمندی از زندگی زناشویی به میزان $2/78\%$ می باشد. همچنین میزان معنا در زندگی زوجینی که از زندگی زناشویی خود راضی بودند و به مرکز مراجعه نکرده بودند بیشتر از میزان معنا در زندگی زوجین مراجعه کننده به مراکز مشاوره که از زندگی زناشویی خود راضی نبودن می باشد یافته های دیگر پژوهش رابطه معناداری بین معنا در زندگی و سن و مدت زمان ازدواج، جنس، سطح تحصیلات، تعداد فرزند، درآمد را نشان نداد. این پژوهش با پژوهش حاضر تنها در معنای زندگی شباهت دارد به این صورت که در این پژوهش به بررسی رابطه بین داشتن معنا در زندگی و رضایتمندی از زندگی زناشویی پرداخته و در پژوهش حاضر به بررسی رابطه بین احساس مثبت به همسر با معنای زندگی پرداخته شده است به لحاظ آماری این پژوهش در شهر تهران با حجم نمونه ۹۰ زوج صورت گرفته در حالی که پژوهش حاضر با حجم نمونه ۱۸۷ نفر در شهر کرج انجام شده است.

در پژوهش حاضر به دلیل محدودیت های تردد در شب به دلیل همه گیری کرونا و به طبع تعطیلی کتابخانه های سطح شهر تعداد مراجعه مورد استفاده در این پژوهش کاهش یافت و به کتابخانه هایی که از طریق اینترنت در دسترس بودن و قبلاً داشتیم و مقالات معتبری که

از طریق اینترنت در اختیار بود محدود شد به پژوهشگران دیگر پیشنهاد می شود اگر قصد استفاده از این موضوع را برای تحقیق شان دارند از جامعه آماری بزرگ تر و گسترده تر استفاده کنند و همچنین رابطه بین متغیرهای این پژوهش با سایر متغیرها نیز توسط پژوهشگران دیگر مورد بررسی قرار گیرد.

منابع و مراجع

- 1) امیرعباس، علیزمانی (۱۳۸۷). معنای زندگی نامه حکمت، سال پنجم، شماره ۱، بهار/ تابستان ۱۳۸۶، صص ۵۹-۸۹
- ۲) ابوذر، رجیبی (۱۳۸۸). چیستی معنای زندگی، مجله معارف، خرداد ۱۳۸۸، شماره ۶۶
- ۳) جلال وهابی؛ همابادی، مریم؛ علی بابایی، شهرناز؛ خالقیپور (۱۳۹۸). مقاله پژوهشی اثربخشی آموزش تلفیقی مهرورزی با خودگویی مثبت بر خصومت، تابآوری و احساس مثبت به همسر در زنان خیانت دیده، پژوهشنامه مثبت، سال پنجم، شماره دوم، پیاپی ۱۸، تابستان ۱۳۹۸، صص ۴۷-۶۴
- ۴) مریم؛ مرنندی، حسین؛ قمری کیوی، علی؛ خالق خواه (۱۳۹۴). اثربخشی زوج درمانی خود تنظیمی در برابر احساسات مثبت و رضایت زناشویی، فصلنامه مشاوره و روان درمانی خانواده، سال پنجم، شماره ۴، زمستان ۱۳۹۴، صص ۷۷-۹۷.
- ۵) رضا، وظیفه دان (۱۳۹۵). از مقاله بررسی رابطه احساس مثبت به همسر با سلامت خانواده در کارکنان انتظامی استان خراسان شمالی، سال سوم، شماره ۱۲، زمستان ۱۳۹۵.
- ۶) مهرداد، دشتی (۱۳۹۲). پایان نامه کارشناسی ارشد ارتباط وجود معنا در زندگی، جستجوی معنا در زندگی، رضایت از زندگی و خوشبختی در بین دانشجویان متاهل استان تهران، سال ۱۳۹۲.
- ۷) به نقل از امینی (۱۳۸۱). پایان نامه کارشناسی ارشد بررسی احساس مثبت و تاثیر آن بر رضایت زناشویی در بین دانشجویان علوم تربیتی آستارا، سال ۱۳۹۲.
- ۸) حیدری، محمود؛ مظاهری، محمد علی؛ پور اعتماد، حمیدرضا (۱۳۸۴). رابطه باورهای ارتباطی با احساس مثبت نسبت به همسر، فصلنامه خانواده پژوهی، سال اول، شماره ۲، تابستان ۱۳۸۴.
- ۹) افلاک سیر؛ عبدالعزیز، کلمن؛ پیتر (۱۳۸۸). ادراک معنای زندگی و رابطه آن با سلامت روان و دینداری در بین گروهی از دانشجویان و معلمان ایرانی، همایش ملی معناداری زندگی، اصفهان ۱۳۸۸.
- ۹) باقری؛ ستاره (۱۳۸۸). وجود خدا و معناداری زندگی، همایش معناداری ملی زندگی، دانشگاه تهران، پردیس قم، ۱۳۸۸.
- ۱۱) زارع؛ بیژن، جعفر اباد؛ هاجر (۱۳۹۳). در مقاله ای با عنوان رابطه عوامل موثر بر میزان رضایت از زندگی تا میان زنان و مردان متاهل شهر تهران، فصلنامه علمی مطالعات اجتماعی و روانشناختی زنان، سال ۱۳، شماره ۱، بهار ۱۳۹۴.
- ۱۲) باقری نیا؛ حسن (۱۳۹۵). رابطه خودپنداره و احساس مثبت به همسر با رضایت زناشویی زنان متاهل اداره آموزش و پرورش شهر بجنورد، مجله اصول بهداشت روانی، ویژه نامه سومین کنفرانس بین المللی نوآوری های اخیر در روانشناسی مشاوره و علوم رفتاری ۱۳۹۵.
- ۱۳) گواهی جهان؛ فاطمه (۱۳۸۷). رابطه بین داشتن معنا در زندگی و رضایت از زندگی زناشویی فصلنامه روانشناسی و علوم تربیتی ۱۳۸۷.
- ۱۴) گیتی پسند؛ زهرا، فرح بخش؛ کیومرث، اسماعیلی؛ معصومه و همکاران (۱۳۹۴). بررسی مولفه های معنای زندگی ازدواج و زندگی مشترک در زوجین رضایتمند زناشویی، سال هشتم، شماره دوم، پیاپی ۳۰، تابستان ۱۳۹۴، صص ۵-۱۸.
- ۱۵) انتصار فومنی؛ غلامحسین، رضاپور؛ رویا (۱۳۹۵). رابطه میزان استفاده از شبکه های اجتماعی با تعاملات اجتماعی شخصیت خودشیفته و احساس مثبت به همسر در زنان استفاده کننده از شبکه های اجتماعی شهر زنجان، زن و مطالعات خانواده، شماره ۳۱، بهار ۱۳۹۵.
- 16) Yan Pan, Daniel Fu Keung Wong, Lynette Joubert, Cecilia Lai Wan Chan (2008). Meaning of life as a protective factor of positive affect in acculturation: A resilience framework and a cross-cultural comparison. Journal: International Journal of Intercultural Relations, Volume 32, Issue6, November 2008, Pages 505_514.
- 17) Hong Fei Du, Allan B.I. Bernardo, Susanna S. Yeung (2015). Locus-of-hope and life satisfaction: The mediating roles of personal self-esteem and relational self-esteem. Journal: Personality and Individual Differences-Volume 83, September 2015, Page 228_233.